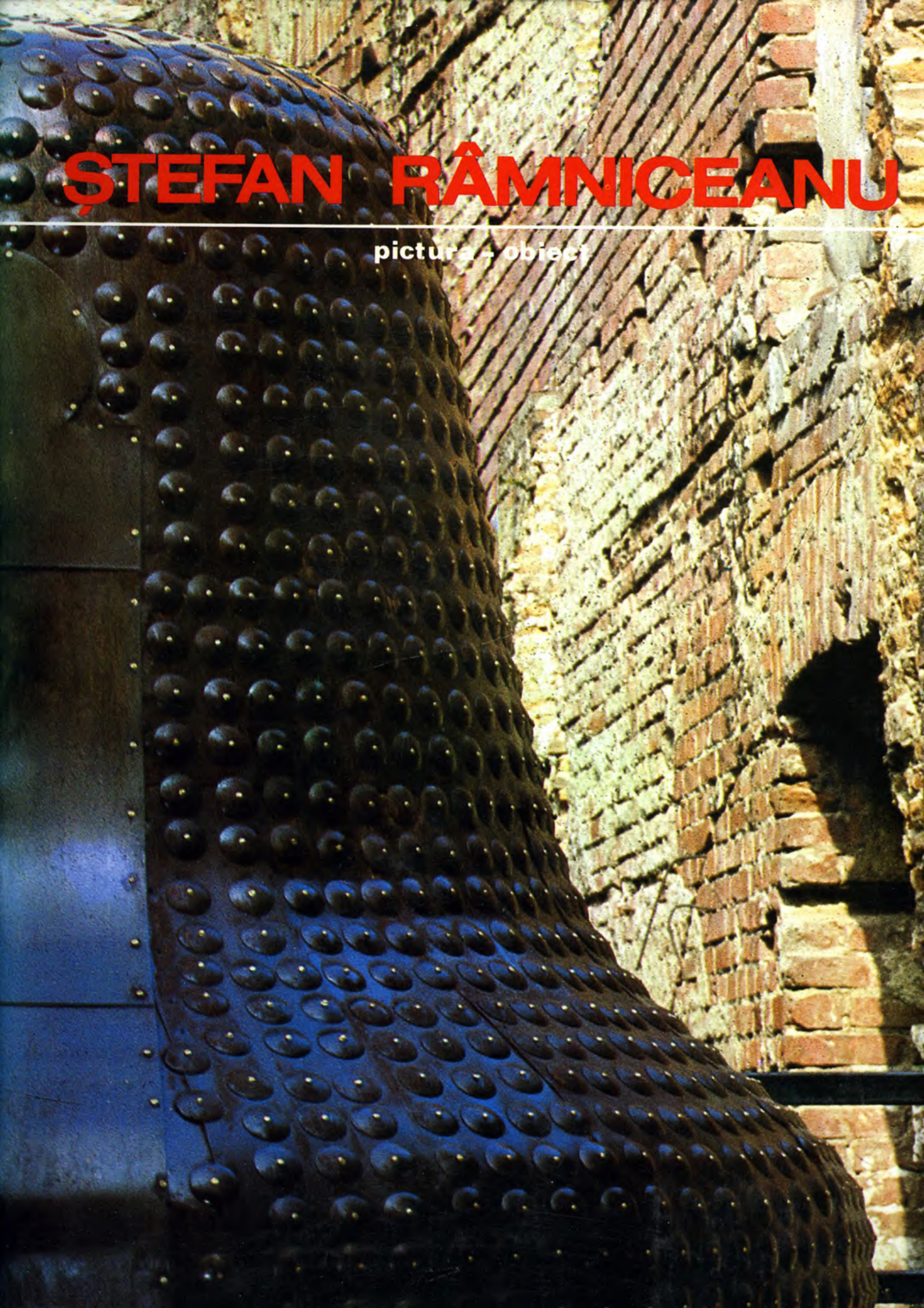

ȘTEFAN RÂMNICEANU

pictură - obiect

LA CURTEA-VECHE

...S-ar fi zis că pe tot panoul şiroieşte sîngele Brâncovenilor, al jertfei aceleia de dincolo de fire, cum nu cred să mai fi cunoscut Trecutul, şi că din culorile acelea totodată acute şi terne se face auzit un vaiet prelung. (Nu-i şi al unei istorii suprasaturată cu obidă ?).

Panourile şi clopotele dau perimetrului domnesc o frumuseţe în plus şi un prestigiu psiho-estetic perfect potrivit cărămizilor, pereţilor, bolţilor, încăperilor (şi strîmte şi vaste), golurilor arhitectonice, materialului arbitrar rămas din ce a fost cîndva fală, vuiet şi viaţă. Podoabele înfăţişează ansambluri de elemente vitejeşti şi voievodale, monocromii ce pot fi egal revendicate de graţie şi violenţă, fantezii compoziţionale slobode de orice convenţie şi fadoare, doldora de tristeţe şi o prea ciudată gravă duioşie. Aşa, spre pildă, o bucată numită *Don Quijote*, căreia lesne îi pot fi atribuite şi alte înţelesuri apropiate aspiraţiilor şi uimirilor duhului omenesc. Iar în faţa ei stă o pictură foarte stilizată şi care ce-i ? O imagine, extinsă pe dimensiunea trupului întreg a *Sărutului* brâncuşian ? un trup spînzurat pe lemn ? simbolul fiinţei descăpăfnate, la rindu-i simbol al absurdului istoriei şi al nestinsei noastre propensiuni de a ne schingiui unii pe alţii, a ne reteza elanurile ?

Şi clopotele acelea enorme, răspîndite cu atîta maiestrie în micul univers finit, surprinzătoare, enigmatice ; închid, ferecă, pecetluiesc cuprinsuri de piatră ori de pămînt, le scot de sub acţiunea verbului a vremui, le prefac în tot atîtea rîvne spre înveşnicire. Şi panourile rotunde, într-însele materia şi culoarea circulă nu mai puţin aievea, rapid şi fierbinte ca în realitatea infraatomică sau în traiecul sangvin al corpurilor vii.

Iar sîngele ! Colcăie pretutindeni aici, printre şi pe sub fundaţii şi bolţi, nevăzut, obsesiv. Şi dă — fantomatic — amploare şi altei trăsături a spaţiului acum muzeistic, odinioară centru de conflicte, agitaţie şi aprige învoieli : solemnitatea. Ştefan Râmniceanu ştie să fie cald şi să picteze participatoriu, dar să şi fie distant, stăpîn pe emoţiile sale, ţeapăn precum se vrea arta cea nouă şi ea hotărîtă să nu îngăduie cuiva a-i ghici freamătul bine ascuns de meterezele răcelii.

Stranie şi minunată sală de expoziţie ! Falnică şi cuceritoare ! Ce a fost odată şi ce a creat acum artistul se împacă atît de armonios, se sprijină reciproc, se îndatorează unul pe altul cu ce le este propriu ca forţă de captare. Profund osebite, arta aceasta austeră şi implozivă, zidirea aceasta scăpată din fluxul fărîmiţărilor şi extincţiilor : şi paradoxal împrietenite, ţesînd contrapunctic şi dual o vrajă subtilă, rară.

Lui Chesterton cred că i-ar fi fost prilej de încîntare această aventură orăşenească, acest amalgam de Tradiţie şi postmodernism, această împestriţare de uliţe, proustian Altădată, lecţie de zădărnicie a prea omeneştilor ambiţii, continuitate în pătimiri şi nedezlegate cimilituri ; această peremptorie dovadă a volniciei mîinilor omeneşti de a făuri bucurii proaspete, totuşi proaspete, totuşi de neînvins, cînd se recunosc unelte ale unei nesăţioase poftă de frumos, de statornicire a instabilului, de înţelegere a lunecosului, şăgalnicului Inteligibil.